

Loftbod från Jansbrända, Grangärde socken

Dendrokronologisk undersökning

av Torbjörn Axelson, juni 2011

Den 21 juni 2011 tog jag med tillväxtborr tre prov för dendrokronologisk datering i Loftboden från Jansbrända ([60.23889, 14.75](#) (WGS 84)) nu på Grangärde hembygdsgård, [60.22, 14.96853](#) (WGS 84). Proven togs ur stockarna B3, B4 och B5, alltså i östra gaveln på nedre våningen. Alla prov har vankant, men två av proven har problematisk ytved. Det bästa provet är från stock B3, och har yttersta ring från 1789. Provet ur stock B4 har blånad splintved och yttersta ring från 1787, vilket kan tolkas som att trädet varit dött (t.ex vindfälla eller torrtall) en tid innan det användes. Det tredje provet har en mycket tynande tillväxt efter 1754, vari kan urskiljas minst 27 årsringar, men det torde representera fler än 27 år, genom att ett okänt antal osynliga ringar torde finnas. Yttersta ring på detta prov dateras därför till tidigast 1781. Om dessa tre stockar är representativa för hela byggnaden, bör den vara byggd ca 1790 och virke som redan varit dött eller på väg att dö har utnyttjats. Detta *kan* vara ett tecken på att brukaren inte kunnat välja virke fritt, utan fått det anvisat åt sig.

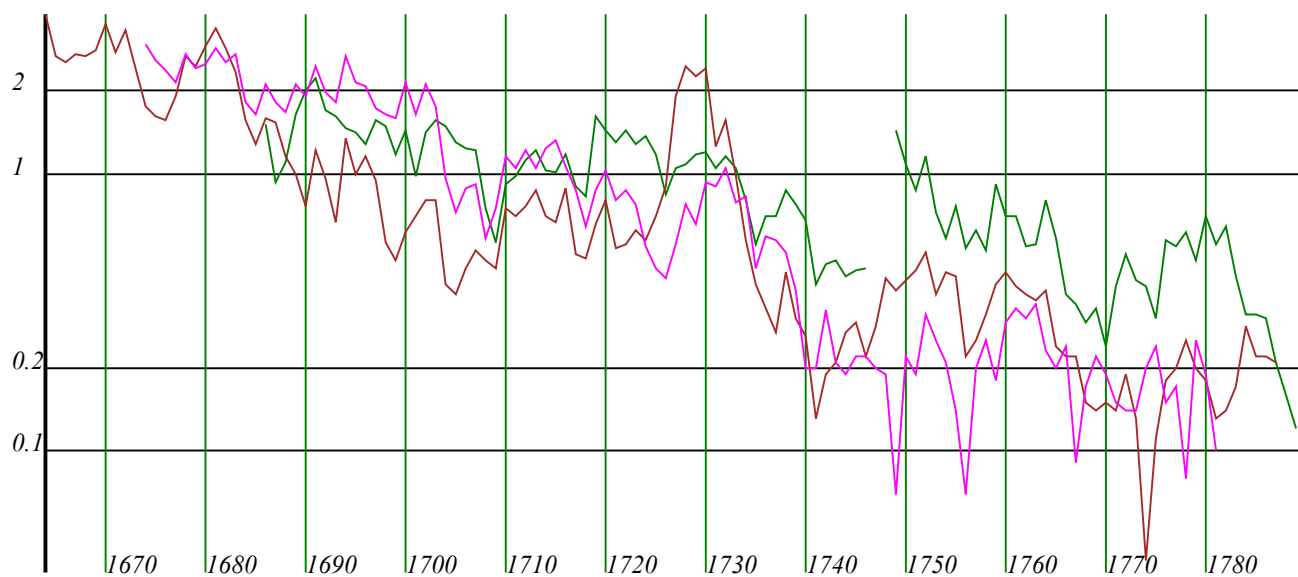
Det kan noteras att det finns ett ljud (kanske brandskada) i provet ur B3 från sommaren 1747, och en kraftig tillväxtökning, p.g.a friställning, i provet ur B4 efter 1725.

Loftbod från Jansbrända byggd ca 1790.

Denna och andra dendrokronologiska studier av T. Axelson återfinns på taxelson.se/dendro/obj/

Mätdata (ringbredder)

GRHD 1 Loftbod fr Jansbrända, nu Grangärde Hembygdsgård PISY
GRHD 2 Sweden Pinus sylvestris 250m 6014N1444E 1664 1789
GRHD 3 T. Axelson
GRHD #### 60°13'12"N, 14°58'6.7"E

— GRHD3a, 1674–1781, B5, (V) tynande, yngsta 27 ringarna innehåller troligen fel
— GRHD2a, 1664–1787, B4, vk men blånad splintved
— GRHD1a, 1686–1789, B3, V